

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2021-1711
Den 30. november 2021

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 122 (MOF alm. del) stillet 1. november 2021 efter ønske fra Carl Valentin (SF) og Anne Valentina Berthelsen (SF).

Spørgsmål nr. 122

”Vil regeringen pålægge Forsvaret straks at iværksætte afværgeforanstaltninger for at forhindre yderligere spredning af PFOS-forureninger i grundvandet og naturen? Og vil regeringen afsætte midler fra Forsvarets budget til pilot-skala verificering af in situ og on site teknologi som på laboratorieniveau har vist sig effektive til at fjerne PFOS/PFAS-forurening fra jord?”

Svar

Jeg vil besvare spørgsmålet med bidrag fra Forsvarsministeriet, der selv står for kortlægning af forurenede arealer, når der er mistanke om forurening, en opgave, der sædvanligvis varetages af regionerne.

Efterfølgende oprensninger følger de sædvanlige regler i jordforureningsloven, hvor det i den konkrete sag skal afklares af den stedlige kommune, om der er en forurener, der kan gøres ansvarlig og dermed skal betale, eller om det forurenede areal er en del af den offentlige indsats, som regionerne står for. Det gælder for Forsvarsministeriets og andre statslige arealer, ligesom for alle andre arealer.

Det betyder, at miljøministeren ikke kan pålægge Forsvarsministeriet at iværksætte afværgeforanstaltninger. Der findes derimod regler for, at ministeren kan pålægge kommuner eller regioner at gennemføre undersøgelses- og afværgeforanstaltninger på arealer, der er kortlagt, herunder ved Forsvarsministeriets myndigheder. Det er miljøministeriets vurdering, at kommuner og regioner er i gang med at kortlægge og se på opfølgende tiltag på forurenede arealer, der udgør en risiko, over hele landet.

Det samme gælder for andre af statens arealer, hvor det i de konkrete sager skal afklares, hvem der skal stå for næste skridt i indsatsen mod PFOS forureninger. Jeg er opmærksom på, at der også er tidligere brandøvelsespladser på arealer, som Naturstyrelsen har overtaget, hvor Miljøministeriet nu står som grundejer. Arealer, som ejes af Miljøministeriet, skal ikke udgøre en direkte sundhedsrisiko, og jeg kan oplyse, at Naturstyrelsen er i gang med at se på problemets omfang på lokaliteter fra Miljøstyrelsens liste over brandøvelsespladser, der er placeret på Naturstyrelsens arealer. Naturstyrelsen er i dialog med relevante myndigheder, herunder særligt kommuner og regioner, for at afklare den videre proces med at få taget prøver af bl.a. jorden, som kan afgøre, hvorvidt de konkrete arealer er forurenede med PFOS, og hvilken betydning det har for brugen af arealerne. Naturstyrelsen ved nu, at der i seks tilfælde er græssende dyr på de pågældende brandøvelsespladser eller tilstødende arealer og har tilbudt berørte forpagtere af arealerne at betale for at få analyseret kødet. Naturstyrelsen har oplyst, at der løbende kommer nye oplysninger om PFOS-forureninger, efterhånden som kommunerne som følge af deres undersøgelser får større viden om, hvor der kan være PFOS.

Opgaven med PFOS-forurening er ikke ny for regionerne, og i dag får regionerne hvert år fast i omegnen af 430 millioner kroner til jordforureningsopgaven. Der er for nærværende ikke belæg for at vurdere behov for eller omkostninger til oprensninger på fx Naturstyrelsens arealer, da omfanget først er ved at blive afdækket. Men som ved andre oprydninger under den offentlige indsats skal det sikres, at forureninger på Naturstyrelsens arealer ikke udgør en risiko.

Jeg kan herudover oplyse, at Miljøministeriets Miljøteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram, MUDP, giver ansøgere mulighed for at søge tilskud til udvikling, test og demonstration af ny miljøteknologi til oprensning af PFOS, herunder til tekniske gennemførlighedsundersøgelser, og projekter, der kan afprøve ny miljøteknologi på fuldskalaanlæg eller ved nye anlægsprojekter, hvis løsningen rækker videre end nationale standarder og EU-standarder for miljøbeskyttelse. I 2021 blev der afsat ca. 140 mio. kr. til den samlede miljøteknologiske indsats.

Forsvarsministeriet har oplyst følgende:

"Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse varetager på vegne af Forsvarsministeriet koncernopgaver i relation til styrelsens funktion som lodsejer/virksomhed. Det betyder, at Ejendomsstyrelsens forpligtigelser og opgaver som udgangspunkt er sammenfaldende med, hvad der kan forventes af enhver anden lodsejer/virksomhed.

Dette udgangspunkt afviges dog i de tilfælde, hvor Ejendomsstyrelsen varetager opgaver, som ellers ikke påhviler en lodsejer/virksomhed, men hvor Forsvarsministeriet efter gældende lov er pålagt eller varetager myndighedsopgaver, som fx kortlægning af Forsvarsministeriets arealer efter jordforureningslovens vidensniveau 1 (historiske data). Forsvarsministeriet skal dermed som enhver anden virksomhed følge den danske lovgivning i forhold til forureningsundersøgelser og oprensninger.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er løbende i konstruktiv dialog med tilsynsmyndighederne i de kommuner, hvor der er konstateret PFAS-forureninger på Forsvarsministeriets arealer. Ejendomsstyrelsen er også i dialog med forpagtere af Forsvarsministeriets arealer.

Senest har Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse sendt en liste over kendte brandøvelsespladser på Forsvarsministeriets arealer til Miljøstyrelsen den 14. september 2021.

Der er p.t. identificeret 52 brandøvelsespladser på Forsvarsministeriets arealer, hvor der er mistanke om PFAS-forurening. 36 af pladserne er undersøgt og på 28 af dem, er der konstateret indhold af PFAS, dog i varierende grad. Der er i alt undersøgt for PFAS på 67 etableringer. På 24 af dem er der påvist PFAS."

Lea Wermelin

/

Nina Møller Porst